

Rok 14 Numer 591 (45)
26 listopada 2009 r.

W tym numerze:

- ⇒ **POTRZEBA REALIZACJI DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI, NAWET WTEDY GDY JUŻ POWSTRZYMANE ZOSTANĄ ZMIANY KLIMATYCZNE**
- ⇒ **PRZEDSTAWICIEL KOMISJI EUROPEJSKIEJ POMNIEJSZA ZNACZENIE KONCEPCJI „WPR SKŁADAJĄCEJ SIĘ Z TRZECH FILARÓW”**

POTRZEBA REALIZACJA DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI, NAWET WTEDY GDY JUŻ POWSTRZYMANE ZOSTANĄ ZMIANY KLIMATYCZNE

Nawet jeśli społeczność międzynarodowa zdoła zapobiec wzrostowi globalnego ocieplenia o ponad 2°C (punkt uważany za próg katastrofalnych zmian klimatu), a nie będą realizowane ważne inwestycje, to sektor rolny nadal będzie odczuwał dotkliwe skutki zmian klimatycznych – ostrzegł w tym tygodniu światowych przywódców José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej.

Barroso przemawiał w pierwszym dniu Światowego Szczytu Żywnościowego, poświęconego bezpieczeństwu żywnościowemu, zorganizowanego przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).

Szesnastego listopada przywódcy zaangażowali się sprawę podpisania deklaracji zawierającej zobowiązanie, aby w sposób trwały, jak najwcześniej podjąć kwestie związane z wyeliminowaniem problemu głodu.

Według przewodniczącego Komisji, ze względu na zmiany w warunkach pogodowych oraz występujące z coraz większym nasileniem i większą częstotliwością ekstremalne zjawiska pogodowe; wymagane będą duże inwestycje, gdyż rolnicy mają w odpowiedni sposób przystosować się do tych zmian. Ponadto skutki tych zjawisk będą najbardziej odczuwalne przez drobnych rolników, głównie w krajach rozwijających się.

– Ponieważ zmiany klimatu nie będą odczuwalne wszędzie jednakowo, wsparcie na rzecz przystosowania musi koncentrować się na drobnych rolnikach w krajach rozwijających się, którzy najbardziej ucierpią z powodu tych zmian – powiedział Barroso.

W ub. tygodniu Barroso napisał w brytyjskiej gazecie *The Guardian*: „Jeżeli nie będziemy szybko działać, to 40 najbiedniejszych krajów, głównie w Afryce subsaharyjskiej i Ameryce Płd., z powodu suszy, utraci od 10 do 20% swego podstawowego potencjału produkcji upraw zbożowych do 2080 roku.”

Mgliste zobowiązania?

FAO miała nadzieję, że szczyt zachęci przywódców do zobowiązania się do zwiększenia udziału oficjalnej pomocy na rzecz rolnictwa, w pomocy ogółem, z obecnych 5% do 17% – co stanowiło poziom z 1980 r.

Jednakże międzynarodowe agencje ds. pomocy międzynarodowej Oxfam i ActionAid przewidywały, że ten szczyt FAO może być „stratą czasu”, ponieważ prawdopodobnie nie zdoła zobowiązać darczyńców do przekazywania większych kwot na rzecz walki z głodem w świecie.

Barroso już wcześniej przyrzekł dodatkowy 1 mld EUR na pomoc żywnościową (Food Facility), w ramach „szybkiej reakcji” na rosnące ceny żywności.

Oświadczył jednak, że UE zobowiązała się do przekazania 4 mld USD na rzecz działań finansowych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa żywnościowego i przystosowanie się do zmian klimatu w ciągu nadchodzących trzech lat. Twierdził, że środki finansowe powinny być

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

jednym z kluczowych rezultatów pakietu finansowego, który będzie omawiany podczas konferencji klimatycznej w Kopenhadze.

Bezpieczeństwo żywnościowe

Barroso stwierdził, że na początku XXI w. przed światem stoją dwa główne zadania: „walka o rozwój, z jednoczesnym opanowywaniem zmian klimatu.”

– Jeżeli nie będziemy skutecznie zwalczać zmian klimatu, to nie przezwyciężymy braku bezpieczeństwa żywnościowego – twierdził, dodając – Możemy i musimy zająć się obydwiema kwestiami jednocześnie, a kraje rozwijające się i rozwinięte muszą nad nimi pracować w partnerskiej współpracy.

W poprzednim tygodniu sprawozdawca ONZ ds. bezpieczeństwa żywnościowego Olivier de Schutter ostrzegł, że w 2010 r. istnieje prawdopodobieństwo wzrostu cen żywności, jeżeli nie dojdzie do znaczącej poprawy międzynarodowego zarządzania bezpieczeństwem żywnościowym i rolnictwem.

Podwojenie produkcji żywnościowej

Dyrektor generalny FAO Jacques Diouf przypomniał podczas konferencji, że globalna produkcja żywności musi wzrosnąć o 70% do 2050 r., by zaspokoić popyt w przyszłości. Ale podkreślił również, że większe wyzwanie dotyczy gospodarek wschodzących: „Kraje te muszą podwoić swoją produkcję, by zaspokoić popyt”.

Diouf powiedział, że aby skończyć z głodem na świecie, należy dokonać inwestycji o wartości 44 mld USD w infrastrukturę i technologię w celu zwiększenia produkcji rolnej. Twierdził, że to „niewielka kwota”, w porównaniu do środków stosowanych w tym sektorze w krajach takich jak Stany Zjednoczone.

– Mam nadzieję, że możemy liczyć na przywódców i prezydentów uczestniczących w tej konferencji, aby pomóc w rozwiązywaniu tego problemu w każdym kraju – oświadczył.

Więcej inwestycji w rolnictwo

Federacja Europejskich Związków i Organizacji Rolniczych Copa-Cogeca również nawoływała przywódców obradujących podczas szczytu do przekazywania wystarczających środków finansowych na zwiększanie inwestycji w sektorze rolnym. W oświadczeniu z ub. tygodnia organizacja twierdzi, że chce, żeby rolnicy z całego świata „zapewniali bezpieczne i pewne dostawy żywności w celu wyżywienia rosnącej liczby ludności na świecie”.

Sekretarz Generalny Copa-Cogeca Pekka Pesonen podkreślał: – W tym decydującym czasie, wobec rosnącej liczby ludności, niezmiernie istotna jest funkcja rolników w zapewnianiu odpowiednich dostaw żywności. Powinno się przyspieszyć inwestycje na całym świecie, aby pomóc w zwalczaniu głodu i ubóstwa. Należy udostępnić wystarczające fundusze na finansowanie silnej Wspólnej Polityki Rolnej w przyszłości, aby sprostać wyzwaniu rosnącego popytu żywnościowego oraz opanować zmiany klimatu.

Źródło: *Agra Europe Weekly* z 20 listopada 2009 r. *“Action needed on food even with climate change halt”*

PRZEDSTAWICIEL KOMISJI EUROPEJSKIEJ POMNIEJSZA ZNACZENIE KONCEPCJI „WPR SKŁADAJĄCEJ SIĘ Z TRZECH FILARÓW”

Według wysokiego rangą urzędnika Komisji Europejskiej, zmiany klimatu są przekrojowym priorytetem, który najlepiej uwzględnić WPR składająca się z dwóch filarów.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Zabierając głos podczas konferencji *Agra Inforama* zatytułowanej „Rozwój obszarów wiejskich w Europie”, Loretta Dormal-Marino, wicedyrektor generalny w Komisji, odpowiedzialna za rozwój obszarów wiejskich, powiedziała, że nie należy gruntownie zmieniać struktury WPR, by sprostać przyszłym wyzwaniom. W związku z tym niepotrzebny jest „trzeci filar” WPR, co wstępnie sugerowano w projekcie raportu Komisji w sprawie finansowania UE po 2014 r. Raport ten został obecnie wycofany.

– Możemy z jakimś stopniem pewności stwierdzić, że należy się spodziewać dalszego spadku środków przeznaczonych na WPR w budżecie UE – powiedziała wysoka rangą urzędniczka Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa, omawiając mający się wkrótce ukazać przegląd Komisji poświęcony budżetowi w okresie po 2013 r. Po czym dodała, że w związku z tym polityka rozwoju obszarów wiejskich będzie realizowana w ramach ogólnie zmniejszonych środków na WPR.

Działania na rzecz zwalczania zmian klimatu

Podczas rozmów kularowych podczas konferencji, Dormal-Marino powiedziała *Agra Europe*, że mało prawdopodobne jest, aby pomysł trzeciego filaru WPR poświęconego zmianom klimatycznym – opisany w dokumencie, który przedostał się na światło dzienne – wniósł jakąś dodatkową wartość. Podkreśliła, że zasada współzależności obowiązująca w ramach filara pierwszego oraz programy rozwoju obszarów wiejskich z drugiego filara dysponują odpowiednimi narzędziami, by osiągać cele klimatyczne. Jednocześnie inne obszary polityki także uwzględniają różne kwestie z zakresu zmian klimatu.

– Reakcje na zmiany klimatu nie mogą być postrzegane w oderwaniu [od innych zagadnień] – powiedziała podczas konferencji, przytaczając potrzebę zapewnienia zintegrowanego podejścia, które obejmuje filar drugi i jego rolę w zapewnianiu wsparcia dla rozwoju funkcji spełnianych przez ekosystem.

Zamiarem jest wzmocnienie roli przystosowywania się do zmian klimatu oraz programów ich łagodzenia, w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich, w miarę jak pojawią się nowe środki finansowe na „nowe wyzwania” w filarze drugim. Tak się stanie dzięki dodatkowej modulacji w wyniku ubiegłorocznego przeglądu *Health Check* oraz dodatkowemu finansowaniu zapewnionemu w tegorocznym Europejskim Planie Naprawy Gospodarczej (European Economic Recovery Plan, EERP).

Spójność terytorialna

Tymczasem pomysły połączenia filara pierwszego z drugim w jedną politykę WPR zostały również odrzucone przez Dormal-Marino. Podczas konferencji zadała ona pytanie – Co by się stało z aspektami terytorialnymi [polityki obszarów wiejskich], jeżeli mielibyśmy tylko jeden „zielony” filar? Powtórzyła ona również, jak ogromne znaczenie mają programy rozwoju obszarów wiejskich dla zapewnienia równomiernego rozmieszczenia opłacalnej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Ostrzegła jednocześnie, że WPR o jednym filarze – wraz z kwestią „dóbr publicznych” uwzględnianą w ramach wszystkich płatnościach – mogłaby osiągać cele środowiskowe i związane z zasobami naturalnymi, lecz nie byłaby w stanie zapewnić korzyści „terytorialnych”, obecnych w programach z filara drugiego.

Jednakże przemawiając podczas konferencji, Hervé Guyomard, dyrektor ds. badań we francuskim Narodowym Instytucie Badań Rolniczych (INRA), powiedział, że struktura WPR składająca się z dwóch filarów jest „przestarzała” i „stanowi ograniczenie w naszej logice i transferze środków finansowych na cele filara drugiego”.

Uczestnicy konferencji pytali również o pokrywanie się filara drugiego WPR z polityką spójności UE, w kwestiach terytorialnych i zapewniania równoległego wzrostu zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Jednakże Dormal-Marino twierdziła stanowczo, że rozwój obszarów wiejskich jest właściwą podstawą polityki zapewniania równowagi. Dodała, że

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

utrzymywanie celów terytorialnych w ramach WPR przyczyniło się do uniknięcia dominacji w zakresie finansowania obszarów metropolitalnych, twierdząc, że powiązania z rolnikami i gospodarką wiejską muszą być w centrum uwagi, przy podejmowaniu wszystkich prób rozwiązywania problemów nierównowagi terytorialnej.

Te same cele, nowe narzędzia?

Dormal-Marino wyjaśniła, że zintegrowane podejście musi obejmować opanowywanie zmian klimatu oraz inne wyzwania, tak aby drugi filar był w stanie pomóc w osiągnięciu następujących celów: sprzyjaniu konkurencyjnemu rolnictwu, ochronie zasobów naturalnych oraz rozwojowi obszarów wiejskich.

Uważa się, że cele te w dużym stopniu odpowiadają temu, co już istnieje. – Zasadniczo mamy dobrą politykę jeśli chodzi o cele i koncepcję – wyjaśniła wysokiej rangi urzędniczka Dyrektoriatu Generalnego ds. Rolnictwa. Niemniej jednak dodała, że dostosowywanie narzędzi będzie niezmiernie istotne, wyjaśniając, że „musimy wybrać priorytety i dostosować mechanizm realizacji”. Wymieniła ona płatności na rzecz obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – obecnie będące przedmiotem procesu generalnego przeglądu – jako przykład narzędzia, które należy uczynić „bardziej poważnym”, aby kierować pomocą do właściwych ludzi. Dormal-Marino wskazała również, że instrumenty WPR musiałyby być bardziej dostosowywane, aby rozwiązać rosnące obawy o zmienność cen, aniżeli pełnić jedynie funkcję wspierania dochodów.

Debata Rady w grudniu

Podczas odbywającej się w ub. tygodniu Rady ds. Rolnictwa, ministrowie rolnictwa mieli w planach omówienie przyszłości drugiego filara WPR, lecz punkt ten został przeniesiony na kolejne rekordowo długie 3-dniowe obrady Rady w grudniu br.

Debatę na temat przyszłości WPR rozpoczęto podczas ubiegłorocznej prezydencji Francji i kontynuowano w trakcie nieformalnego posiedzenia Rady we wrześniu w Szwecji, wtedy ministrowie omawiali przyszły kształt drugiego filara.

Według szwedzkiego ministra ds. rolnictwa Rolfa Erikksena, Rada, która ma być zwołana w przyszłym miesiącu, prawdopodobnie będzie dyskutować na temat zarówno oddzielnych działań w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich, jak i wielkości filara drugiego w stosunku do filara pierwszego, w ramach potencjalnie zmniejszonego budżetu WPR. Wnioski z tych obrad powinny znaleźć bezpośrednie odzwierciedlenie w dokumencie dot. przeglądu budżetu Komisji, który ma ukazać się wiosną 2010 r.

Dormal-Marino wskazała, że proces przeglądu budżetu należy rozpocząć tak szybko jak to możliwe, aby mieć wystarczająco dużo czasu na spodziewane przedłużające się wymiany poglądów pomiędzy instytucjami [europejskimi], w miarę wprowadzania procedury współdecydowania w przypadku kwestii rolnych, zgodnie z warunkami Traktatu Lizbońskiego. Wyjaśniła ona, że po wstępnym komunikacie Komisji, propozycje legislacyjne powinny zostać złożone do połowy 2011 r., aby osiągnąć porozumienie w sprawie sytuacji po 2013 r.

Źródło: *Agra Europe Weekly z 13 listopada 2009 r. "Commission official plays down three pillar CAP idea"*

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione